

Crna Gora

Ministarstvo prosvjete

Broj: 023-330/2015-1

Podgorica, 14. oktobar 2015. godine

MINISTARSTVO FINANSIJA
dr Radoje Žugić, ministar

Poštovani gospodine Žugić,

U skladu sa Programom rada Vlade za 2015. godinu Ministarstvo prosvjete je u obavezi da pripremi Strategiju ranog i predškolskog vaspitanja i obrazovanja. Shodno tome, Ministarstvo prosvjete pripremi je Nacrt Strategije ranog i predškolskog vaspitanja i obrazovanja (2016-2020).

U prilogu dostavljamo Prijedlog Strategije ranog i predškolskog vaspitanja i obrazovanja (2016-2020) i obrazac RIA radi davanja mišljenja.

Srdačno,

MINISTAR

Mr. Predrag BOŠKOVIĆ

Vaka Đurovića b.b. 81000 Podgorica

TEL: (+382) 20 410 100; FAX: (+382) 20 410 101

Web: www.mpin.gov.me, E-mail: mpin@gov.me

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo prosvjete

NAZIV PROPISA

Strategija ranog i predškolskog vaspitanja i obrazovanja (2016-2020)

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Strategija ima u mapiranju politika i praksi u ovoj oblasti, odnosno analizi materijala koja uključuju zakonska i podzakonska dokumenta, nacionalne strategije, izvještaje i druge relevantne studije.
- Teži da riješi problem dispariteta broja dece i prostornih uslova, te kvalitet i finansiranje ovog nivoa vaspitanja obrazovanja.
- Strategije ranog i predškolskog vaspitanja i obrazovanja u Crnoj Gori (2016-2020) teži da se za svu decu od rođenja do polaska u školu obezbijedi zadovoljenje razvojnih potreba putem programski i infrastrukturno adekvatnih usluga za koje će biti zaduženi kompetentni profesionalci i zaposleni, uz aktivno angažovanje zajednica i roditelja.
- Principi na kojima se Strategija zasniva su: Iskustvenost i kvalitet usluga, Integrisanost, individualizacija i dostupnost usluga, Participacija i zajednička odgovornost i Inovativnost i održivost.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Ciljevi su:

- 1) Povećati obuhvat predškolskim vaspitanjem i obrazovanjem sve dece posebno uzrasta 3 godine do polaska u školu u skladu sa međunarodnim standardima;
- 2) Unaprijediti kvalitet usluga predškolskog vaspitanja i obrazovanja;
- 3) Uvesti inovativne, optimalne i održive modele finansiranja.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Svoj deci predškolskog uzrasta u Crnoj Gori treba osigurati najbolji mogući početak u životu kao preduslov za razvoj svih njihovih potencijala uključivanjem u predškolsko vaspitanje i obrazovanje. U narednom periodu ćemo težiti da se ispune međunarodni standardi i postavljena očekivanja obuhvata dece uzrasta 3 godine do polaska u školu.

Programi predškolskog vaspitanja i obrazovanja treba da pruže deci širok spektar aktivnosti u svim oblastima razvoja da bi ostvarili efekte na sveukupno postignuće. Za to je potreban kadar koji će kompetentno odgovoriti na potrebe dece. Da bi se programi u predškolskom vaspitanju i obrazovanju efektivno i efikasno sproveli podrška za kadar mora biti stalna, kao i proces praćenja kvaliteta usluga koje se nude u javnom i privatnom sektoru.

Održivo finansiranje, snažna partnerstva, promovisanje vrijednosti ranog učenja su neophodni za poboljšanje obima i kvaliteta usluga namijenjenih deci predškolskog uzrasta i njihovim porodicama.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

CILJ 1: Povećati obuhvat predškolskim vaspitanjem i obrazovanjem sve dece posebno uzrasta 3 godine do polaska u školu u skladu sa međunarodnim standardima će se postići kroz: a) unapređenje infrastrukture: izgradnjom novih, rekonstrukcijom postojećih, adaptacijom alternativnih prostora: organizovanjem usluga u područnim ustanovama osnovnih škola, opcijom korišćenja i drugih javnih i/ili privatnih objekata; b) širenje interaktivnih službi i biblioteka knjiga i igračaka, c) uvođenje inovativnih i fleksibilnih vaspitno-obrazovnih programa (trosatni vaspitno-obrazovni program, različiti rasporedi); d) intenzivnu integraciju dece RE populacije; e) bolju detekciju i odgovore na potrebe dece sa posebnim obrazovnim potrebama, f) izradu programa za aktivno učešće roditelja; g) prikupljanje i korišćenje podataka unutar i između sektora.

CILJ 2: Unaprijediti kvalitet usluga predškolskog vaspitanja i obrazovanja će se postići kroz: a) izradu razvojno adekvatnih, stimulativnih, kvalitetnih, integrisanih i pristupačnih programa i usluga za svu decu; b) poboljšane bazične i unaprijeđene profesionalne kompetencije sadašnjih i budućih praktičara; c) unapređenje podrške, praćenja, nadgledanja i savjetodavnih usluga za kadar i d) razvoj standarda kvaliteta i pokazatelja za praćenje efekata i rezultata usluga.

CILJ 3: Uvesti inovativne, optimalne i održive modele finansiranja će se postići kroz: a) razmatranje mogućnosti za povećanje stope izdvajanja za predškolsko vaspitanje i obrazovanje; b) privatna i javna partnerstva za unapređenje ponude programa; c) redefinisane i poboljšane naplate troškova od strane roditelja; d) samofinansirajuće programe; e) usaglašavanje zakonodavnog okvira i f) stalno promovisanje uloge i značaja predškolskog vaspitanja i obrazovanja ipodizanje svijesti javnosti u cilju podsticanja ideje o sveukupnom učešću i ulaganju.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

U ovom dokumentu se definišu izazovi, metode, načini i redosljed planiranih mjera i aktivnosti koje će se uz pomoć društvenih institucija realizovati u određenom vremenskom periodu. Smatramo da treba obezbijediti dostupnost, kvalitet i održivost sistema predškolskog vaspitanja i obrazovanja što će se postići obezbjeđenjem inkluzivnog, sigurnog i pozitivnog okruženja za rani razvoj i učenje dece. Osim toga, dokument se bazira na dokazima koji govore o tome da period predškolskog vaspitanja i obrazovanja učenje ima najznačajniji uticaj na dalji razvoj sveukupnih sposobnosti dece. Dokazi neuronauke pokazuju da je neurološki razvoj najintenzivniji kod dece do pete godine, što ukazuje na važnost ulaganja, stimulacije i učenja za decu na najranijem mogućem uzrastu. Nobelovac Džejms Hekman pokazuje isplativost ulaganja u obrazovanje u zavisnosti od uzrasta. Analize rezultata PISA testiranja iz 2009. godine

urađene za 34 zemlje članice Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) sugerišu da je pohađanje predškolskog obrazovanja povezano sa kasnijim uspjehom učenika. Dat je opis aktivnosti i metodologije za postizanje tri osnovna cilja, s tim da se podrazumijeva da će se aktivnosti često paralelno odvijati u toku realizacije za period za koji se donosi Strategija (2016-2020). Takođe, pravna regulative će pratiti realizaciju mjera. Uz Strategiju je izrađen Akcioni plan koji detaljnije i konkretnije prepoznaje vodeće institucije, rokove i indikatore realizacije aktivnosti sa procjenom finansijskih potreba (predviđenih za budžet za narednu godinu). Ova dva dijela imaju za cilj da budu vodič za sprovođenje, praćenje i evaluaciju Strategije i mogu se revidirati shodno dinamici ostvarivanja ciljeva.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Dokument urađen uz konsultativnu i ekspertsku podršku kancelarije UNICEF u Crnoj Gori. Tim angažovan na izradi Strategije ranog i predškolskog vaspitanja i obrazovanja čine predstavnici Ministarstva prosvjete, Filozofskog fakulteta, Zavod za školstvo, JPU "Đina Vrbica", JPU "Ljubica Popović", Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva zdravlja, Ministarstva finansija, PPP "Maša", NVO "Roditelji", NVO Udruženje roditelja dece i mladih sa smetnjama u razvoju "Puževa kućica". Strategija ranog i predškolskog vaspitanja i obrazovanja (2016-2020) razmatrana je na javnoj raspravi u kojoj su učestvovali predstavnici: sistema obrazovanja (predškolsko vaspitanje i obrazovanje, osnovno obrazovanje, visoko obrazovanje), ustanova zdravstvene i socijalne zaštite, drugih ministarstava, lokalne samouprave, donatora, NVO-a i sl.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
 - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
 - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
 - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
- Regionalne razlike u pristupu i upisu u predškolske ustanova
 - Infrastrukturni kapaciteti
 - Ukupni budžet za PVO u 2014. godini čini 0,38% BDP-a u Crnoj Gori i neadekvatna realizacija prihoda koju ostvaruju predškolske ustanove od roditelja.
 - Socijalna inkluzija
 - Kapaciteti sistema i pružaoca usluga za rano učenje i razvoj, a naročito ranjivih grupa dece u Crnoj Gori.
 - Uvođenje modela trosatnog programa, interaktivnih službi i biblioteka igračaka
 - Zaduženi: Ministarstvo prosvjete, Zavod za školstvo
 - Partnerstvo sa: Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo Zdravlja, Ministarstvo finansija.

Datum i mjesto

Starješina
